

Merényi Lea

Ez én vagyok, Szentpál Olga mozgásművészeti iskoláját reklámozom.

Szentpál Olga [1895--1968], anyám öccsének, Rabinovszky Máriusznak a felesége mozgásművész volt [Rabinovszky Máriusz (1895--1953) művészettörténész a Pester Lloyd színház- és művészeti rovatának volt a munkatársa, majd a háború után, 1948-tól haláláig a Képzőművészeti Főiskola művészettörténeti tanszékét vezette; Szentpál Olga táncpedagógus, tánckutató, koreográfus. A Zeneakadémia zongora-tanszakának elvégzése (1914) után Hellerauban szerzett diplomát. 1919--1946 között saját mozgásművészeti iskoláját vezette. A Nemzeti Zenedében (1920--1931), a Színművészeti Akadémián (1924--1935), a Zeneművészeti Főiskolán (1952--1968), ill. -- miután a mozdulatművészeti mozgalmat "kispolgári csökevénynek" nyilvánították -- az Állami Balett Intézetben volt tanár (1952--1957), ahol a történelmi társastáncok tudós kutatójává és oktatójává képezte magát. Szűkebb szakterülete a mozdulatelemzés, a néptánc és a társastánc elemzése.

Tanulmányai hazai szakfolyóiratokban jelentek meg. Fő műve: A csárdás (Bp., 1954). -- A szerk.]. Olga néni Wuppertalban látogatóban volt, már nem tudom, kivel, és nekem szörnyen megtetszett, amiket mesélt és ő maga is. Az ember nem felejtette el, ha találkozott vele -- egyéniség volt --, és akkor mondtam, hogy én szeretnék hozzá menni táncolni. Ez aztán így is lett.

1932-ben jöttem Pestre. A Városligeti fasor 3-as szám alatt volt egy külön kis tüneményes épület, az volt a Szentpál Olga mozgásművészeti iskolája. Volt két barátnőm, az egyik később Ortutay Gyula felesége lett [Kemény Zsuzsa (1913--1982): mozdulatművész, táncművészeti szakíró. Már gyermekkorától Szentpál Olga mozdulatművészeti iskolájának növendéke volt, 1932-től pedig oktatott is. Ortutay Gyulával kötött házassága (1938) után abbahagyta előadói és pedagógusi tevékenységét. -- A szerk.], és az ő barátnője, aki színésznő volt. Volt egy triumvirátus, három nagyon tehetséges mozgásművész, Bauer Lilla, Kemény Zsuzsa és Arany Erzsébet. Ez a triumvirátus vitte akkor az iskolának a hírét. Zsuzsa tanított is a tánciskolában, és a Máriusz bácsiék órájuk hagytak engem, mert se ő, se az Olga néni nem ért rá foglalkozni velem.

Nagyon tüneményesek voltak, különösen a Kemény Zsuzsa. Miután férjhez ment Ortutay Gyulához, voltam is a villájukban fent többször, még az Ortutay miniszterségének idején, sose volt otthon. Gyönyörű villája volt Pasaréten -- a villa később is megvolt, elmentem megnézni --, óriási kert, volt egy nagy kutyájuk, amitől nagyon féltem, és az Ortutay nagyon fenséges volt, eléggé tartottam is tőle [Ortutay Gyula (1910--1978): művelődéspolitikus, néprajztudós. Tanulmányai és gyűjtései az 1930-as évektől fontos szerepet játszottak a modern magyar folklorisztika kibontakozásában. Kutatási területe a folklór, ezen belül elsősorban a népmese és népballada vizsgálata. -- A szerk.].

Két év múlva, 1934-ben jöttek a szüleim is a testvéreimmel. Nekem fogalmam se volt róla, hogy miért jöttünk mi el Németországból. Én akkor nem tudtam a hitlerizmusról semmit, apám nyilván igen. És úgy gondolta, itt, az édes hazájában nagyobb biztonságban lesz. Hát hogy nagyot tévedett, azt nem tudhatta előre ugyebár. Nagyon sokáig nem is éltünk benne ebben egészben [Magyarország fokozatos fasizálódásában -- A szerk.], ez olyan kis zárt világ volt, a Rabinovszky lakás és a Szentpál iskola. Engem semmi más nem érdekelt, csak a tánc.

Pénzt kellett keresni, és miután németül tudtam, németórákat adtam. Sokáig csináltam, mélységes undorral. De mellette táncoltam, és tanultam táncolni. Imádtam táncolni. Több mint 30 táncszámban volt szerepem. Volt egy rám nagy hatással lévő műve a nagynénémnek, a "Kiűzetés a Paradicsomból", és ott én voltam a pallosos főangyal, aki kiűzi Ádámot és Évát a Paradicsomból. Ami tánc volt, azt mindent vállaltam, akkor rendkívül aktív voltam, reggeltől estig el voltam foglalva -- anyám legnagyobb bánatára, mert otthon nem segítetttem.

Mint mozgásművész-tanár helyezkedtem el a belvárosban, akkor úgy hívták, hogy Tiszti Kaszinó. Azóta -- azt hiszem -- a Hajózási Társaságé lett az a fehér épület az Erzsébet hídnál a Váci utcában. [A Tiszti Kaszinó -- teljes nevén Magyar Királyi Országos Tudományos és Kaszinó Egyesület -- mint intézmény 1861-től, a Magyar Királyi Honvédség második világháború alatti felbomlásáig létezett. A Váci, az Irányi, a Veres Pálné és a Duna utca által határolt épület Váci utcai szárnyában működött, a másik épületszárnyban pedig kaszárnya volt. Az épület ma a Magyar Külkereskedelmi Bank székháza. -- A szerk.] Az egy nagy épület volt, és az udvarban volt egy külön épület, és ott volt egy balett-terem. Párhuzamosan tanítottam németet és táncoltam.